આત્મસાધના સંગ્રહ.

(ચઉસરણ, આઉર પચ્ચખ્ખાણ વિગેરે)

ખરતરગચ્છીય શાંતમૂર્તિ શ્રી મોહન-
લાલજી મહારાજના પ્રશિષ્ય ગણિશ્રી
રત્નમુનિજી મહારાજના ઉપદેશથી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
લીંબડીનિવાસી સંપ્રતિ કચ્છ સ્ટેટ રેલ્વે
મેનેજર રા રા કોઠારી શ્રાદ્ધવર્ય
સૌભાગ્યચંદ ખીમચંદભાઇ
સ્વર્ગસ્થ સ્વમાતુશ્રી ટહેરીબાઇના
સ્મરણાર્થે કચ્છ-ભુજ.

વીર સં ૨૪૬૦] પ્રત ૨૦૦૦ [સંવત ૧૯૯૦

કિંમત પઠન-પાઠન

આત્મસાધના સંગ્રહ.

(ચઉસરણ, આઉર પચ્ચખ્ખાણ વિગેરે)

ખરતરગચ્છીય શાંતમૂર્તિ શ્રી મોહન-
લાલજી મહારાજના પ્રશિષ્ય ગણિશ્રી
રત્નમુનિજી મહારાજના ઉપદેશથી
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

લીંબડીનિવાસી સંપ્રતિ કચ્છ સ્ટેટ રેલ્વે
મેનેજર રા રા કોઠારી શ્રાદ્ધવર્ય
સૌભાગ્યચંદ ખીમચંદભાઇ
સ્વર્ગસ્થ સ્વમાતુશ્રી ટહેરીબાઇના
સ્મરણાર્થે કચ્છ-ભુજ.

વીર સં ૨૪૬૦] પ્રત ૨૦૦૦ [સંવત ૧૯૯૦

કિંમત પઠન-પાઠન

અનુક્રમણિકા.

શુદ્ધિપત્ર

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધિ	શુદ્ધિ
૪	૨	पडिकमण	पडिक्कमण
૯	૯	મન	મને
૯	૧૬	અરિહતાનુ	અરિહતોનુ
૧૩	૧૭	घमहुाणो	घहुमाणो
૨૧	૧૨	શરને	શરણુ
૨૭	૧૨	રામજીએ	રાજીએ
૩૧	૪	અરિહતોગે	અરિહતોને
૪૨	૧૨	दुह	दुह
૪૫	૨	अघेरनण	अघेरमणं
૪૬	૧૪	નિષમ	વિષમ
૫૧	૮	સિદ્ધાને	સિદ્ધોને
૫૭	૧૧	अजीसुवे	अजीवेसु
૫૮	૩	उवहिर	उवहि

૫૯	૮	લવી	લેવી
૮૧	૧૩	अपेक्षव	अपेक्ष
૮૨	૮	सावज्जु	सावज्ज
૮૪	૫	आपरिप	आयरियसु
૧૦૦	૬	ભવેમા	ભવોમા
૧૦૦	૭	શાસ્ત્રથી	શસ્ત્રથી
૧૦૩	૧૪	વિષ	વિષે
૧૦૪	૧૦	मखिखण	मक्खण
૧૦૬	૨	तेविज्हु	तेविहु
૧૨૨	૮	કેળવી	કેવળી
૧૨૫	૧૦	કેવળશન	કેવળદર્શન
૧૨૯	૨	પ્રકાશિયા	પ્રકાશિયો
૧૩૩	૪	ધાવર	ધીવર
૧૪૩	૫	ક્રાધ	ક્રોધ
૧૪૬	૧૪	સુરવતુ	પૂરવતુ

ચઉસરણ પયન્ના.

(અર્થ સહિત)

(ત્રણ આયંબિલ કર્યા પછી આ સૂત્ર વાચવુ.)

सावज्जजोगविरई, उक्कित्तण गुणवओ अ पडिवत्ती। खलियस्स निंदणा वण तिगिच्छ गुणधारणा चेव ॥ १ ॥

પાપવ્યાપારથી નિવર્તવારૂપ સામાયક નામે પહેલુ આવશ્યક, ચોવીશ તીર્થંકરના ગુણોનુ ઉત્કીર્તન કરવારૂપ ચઉવિસત્થો નામનુ

બીજુ આવશ્યક, ગુણુવત ગુરૂની વદનારૂપ વદનક નામનુ ત્રીજુ આવશ્યક, લાગેલા અતિચારરૂપ દોષની નિદારૂપ પ્રતિક્રમણુ નામનુ ચોથુ આવશ્યક, વ્રણચિકિત્સા–ભાવ'ઘા એટલે આત્માને ભારે દૂષણુ લાગેલુ તેને મટાડવારૂપ કાઉસગ્ગ નામનુ પાચમુ આવશ્યક અને ગુણુને ધારણુ કરવારૂપ પચ્ચખાણુ નામનુ છઠ્ઠુ આવશ્યક એ છ આવશ્યક નિશ્ચે કરી કહેવાય છે ૧

चारित्तस्स विसोही, कीरइ सामाइएण किल इहय। सावज्जेयरजोगाण, वज्जणासेवणत्तणश्रो ॥२॥

આ જિનશાસનમા સામાયિકવડે નિશ્ચે ચારિત્રની વિશુદ્ધિ કરાય છે તે સાવદ્યયોગનો ત્યાગ કરવાથી અને નિર્વદ્યયોગને સેવવાથી થાય છે ૨

दंसणयारविसोही, चउवीसाय-
त्थएण किज्जइ य । अच्चब्भुअगुण-
कित्तण–रूवेण जिणवरिंदाणं ॥३॥

દર્શનાચારની વિશુદ્ધિ ચઉવિસત્થો (લોગસ્સ) વડે કરાય છે તે જિનેશ્વર ભગવાનોના અતિ અદ્‌ભુત ગુણના કીર્તનરૂપ ચોવીશે જિનની સ્તુતિવડે થાય છે ૩

नाणाइआ ओ गुणा, तस्सपन्न-
पडिवत्तिकरणाओ । वंदणएण वि-
हिणा, कीरइ सोही य तेसिं तु ॥४॥

જ્ઞાનાદિક ગુણો તે જ્ઞાનાદિગુણસંપન્ન ગુરૂમહારાજની ભક્તિથી થાય છે, અને ગુરૂ મહારાજની વિધિપૂર્વક વંદના કરવારૂપ ત્રીજા વંદન નામના આવશ્યકે જ્ઞાનાદિક ગુણોની શુદ્ધિ કરાય છે ૪

खलिअस्स य तेसिं पुणो, विहिणा ज निंदणाइ पडिकमणं। तेण पडिकमणेण तेसिं पि य कीरए सोही ॥ ५ ॥

વળી તે જ્ઞાનાદિક ગુણોની આશાતનાની નિંદાદિક વિધિવડે કરવી તે પ્રતિક્રમણ કહેવાય, તે પ્રતિક્રમણવડે તે- જ્ઞાનાદિક ગુણોની શુદ્ધિ કરાય છે ૫

चरणाइयाइयाण, जहक्कम वणतिगिच्छरूवेणं । पडिकमणासुद्धाण, सोही तह काउस्सग्गेण ॥६॥

ચારિત્રાદિકના અતિચારોની પ્રતિક્રમણ વડે શુદ્ધિ ન થઈ હોય તેમની ગુમડાના ઔષધ

સરખા અનુક્રમે આવેલા પાચમા કાઉસગ્ગ નામના આવશ્યકવડે શુદ્ધિ થાય છે ૬

गुणधारणरूवेणं, पच्चक्काणेण तवइआरस्स । विरिआयारस्स पुणो, सव्वेहि वि कीरए सोही ॥७॥

ગુણના ધારણ કરવારૂપ પચ્ચખાણે કરી તપના અતિચારની અને વળી વીર્યાચારની સર્વ આવશ્યકે કરી શુદ્ધિ કરાય છે ૭

गयवसहसीहअभिसेअ–दामस-सिदिणयर झयं कुंभं । पउमसर-सागरविमाण–भवणरयणुच्चयसिहिं च ॥ ८ ॥

હાથી, વૃષભ, સિંહ, લક્ષ્મીઅભિષેક, માળા, ચંદ્રમા, સૂર્ય, ધ્વજ, કળશ, પદ્મસરો

વર, ક્ષીરસમુદ્ર, દેવગતિમાથી આવેલા તીર્થ કરની માતા વિમાન, અને નરકમાથી આવેલા તીર્થ કરની માતા ભવન દેખે, રત્નનો ઢગલો અને અગ્નિ-એ ચૌદ સ્વપન સર્વ તીર્થ કરોની માતા તેમને ગર્ભમા આવતા દેખે ૮

॥ अमरिंदनरिंदमुणिंद—वंदिय व दिउ महावीर। कुसलाणुबधिवुर— मज्झयण कित्तइस्सामि ॥ ९ ॥

દેવતાના ઇંદ્ર ચક્રવર્તી રાજા અને મુની શ્વરોથી વદન કરાએલા એવા મહાવીરસ્વા મીને વદન કરીન મોક્ષને પમાડનાર સુદર ચઉશરણ નામનું અધ્યયન કહીશ ૯

चउसरणगमण दुक्कड—गरिहा सुकडाणुमोयणा चेव। एस गणो अ- णवरय, कायव्वो कुसुलहेउत्ति॥१०॥

ચાર શરણુ કરવા, પાપકાર્યોની નિંદા કરવી અને નિશ્ચે સુકૃતની અનુમોદના કરવી આ ત્રણ વસ્તુઓ ખાસ મોક્ષના કારણભુત છે, માટે તેની નિરંતર ઉપાસના કરવી ૧૦

अरिहंतसिद्धसाहू, केवलिकहिओ सुहावहो धम्मो। एए चउरो चउगइ हरणा सरणा लहइ धन्नो ॥ ११ ॥

અરિહંત, સિદ્ધ, સાધુ અને કેવળીએ કહેલો સુખ આપનાર ધર્મ આ ચાર શરણુ છે, તે ચાર ગતિનો નાશ કરનાર છે અને તે ભાગ્યશાળી પુરૂષને જ પ્રાપ્ત થાય છે ૧૧

अह सो जिण भत्तिभर-च्छरत रोमचकंचुअकरालो । पहरिसपणउ-म्मीस, सीसमि कयजली भणइ॥१२॥

१ भरुच्छरत.

એવી ગાઈ કરની ભક્તિના સમૂહે ['] લાભતાં કૃપાદિરૂપ જપતરે કરી ભયકર એવ ાં દુઃખ મજા કર્યાં અને સ્નેહ સહિત મસ્તકે વિષે બે હાથ જોડી આ પ્રમાણે કહે ૧૨

रागद्दोसारीणं, हंता कम्मट्ठगा-
इअरिहंता । विसयकसायारीणं,
अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १३ ॥

રાગ અને દ્વેષરૂપ વૈરિઓના હણનાર, આઠ કર્માદિક શત્રુને સંહારનાર, અને વિષય કષાયાદિક રિપુઓનો નાશ કરનાર એવા અરિહંત ભગવાનનું મને શરણ હો ૧૩

रायसिरिमवकसित्ता, तवचरणं
दुच्चरं अणुचरित्ता । केवलसिरि-
मरहंता, । अरिहंता हुंतु मे सरणं
॥ १४ ॥

રાજ્યલક્ષ્મીનો ત્યાગ કરીને, દુષ્કરતપ અને ચારિત્રને સેવીને કેવળજ્ઞાનરૂપ લક્ષ્મીને યોગ્ય એવા અરિહંતોનું મને શરણ હો ૧૪

थुइवंदणमरहंता, अमरिंदन-
रिंदपूअमरहता । सासयसुहमर-
हता, अरिहता हुंतु मे सरणं ॥१५॥

સ્તુતિ અને વંદન કરવા યોગ્ય, ઈંદ્ર અને ચક્રવર્તિની પૂજાને લાયક અને શાશ્વત સુખ પામવાને યોગ્ય એવા અરિહંતોનું મને શરણ હો ૧૫

परमणगय मुणंता, जोइदम-
हिंदझाणमरहंता । धम्मकह अर-
हंता, अरिहंता हुंतु मे सरण ॥१६॥

બીજાના મનમાં રહેલી વાતને જાણનારા અને યોગીશ્વર તથા મહેન્દ્રને ધ્યાન કરવા યોગ્ય એવા અરિહંતોનું મને શરણું હો ૧૬

सव्वजिआणमहिंसं, अरहंता संच्चवयणमरहंता । बंभंव्वयमरहंता, अरिहता हुंतु मे सरण ॥१७॥

સર્વ જીવોની દયા પાળવી તને ચોગ્ય, સત્ય વચનને ચોગ્ય, વળી બ્રહ્મચર્ય પાળવાને ચોગ્ય એવા અરિહંતોનુ મને શરણ હો ૧૭

ओसरणमवसरित्ता, चउतीस अइसए निसेवित्ता । धम्मकह च केहता, अरिहंता हुतु मे सरण ॥१८॥

સમવસરણમાં બેસીને ચોત્રીશ અતિશયે કરીને સહિત ધર્મકથાને કહેતા એવા અરિહંતોનુ મને શરણ હો ૧૮

१ कहिसा

एगाइ गिराणेगे, सदेहे देहिणं समं छित्ता । तिहुअणमणुसासंता अरिहंता हुंतु मे सरणं ॥ १९ ॥

એક વચને કરીને પ્રાણીઓના અનેક સંદેહોને એક કાળે છેદી નાખતા અને ત્રણ જગતને શિક્ષા (ઉપદેશ) આપતા એવા અરિહંત ભગવાનનું મને શરણ હો ૧૯

वयणामएण भुवणं, निव्वा वता गुणेसु ठावंता । जिअलोअ-मुद्धरंता, अरिहता हुतु मे सरणा२०।

પોતાના વચનામૃતવડે જગતને શાંતિ પમાડતા અને ગુણોમા સ્થાપતા, વળી જીવ-લોકનો ઉદ્ધાર કરતા એવા અરિહંતોનુ મને શરણ હો ૨૦

अच्चब्भुअगुणवंते, नियजसस-

सहरपंसाहिअदिअते । नियमणा इअयाते;पडिवक्षो सरयामरिहते ।२१।

અર્હિ અદ્ભુત- ગુણવાળા, અને પોતાના યશરૂપ ચંદ્રવડે સર્વ દિશાઓના અંતને શોભાવ્યા છે એવા શાશ્વત અનાદિ અનંત એવા અરિહંતોનું શરણુ મે અંગીકાર કર્યું છે ૨૧

उज्झियजरमरणाणं, समत्तदुरकत्तसत्तसरणाणं । तिहुअणजणसुहयाण, अरिहंताणं नमो ताणा२२।

૮ જેમણે જરા અને મરણુ તજ્યા છે, બધા દુઃખથી પીડાએલા પ્રાણીઓને જે શરણુ ભૂત છે, અને ત્રણ જગતના લોકને જે સુખ આપનારા છે એવા તે અરિહંતોને મારો નમસ્કાર હો ૨૨

ःपा १-पहासिम•

अरिहंतसरणमलसुद्धि–लद्धसुविसुद्धसिद्धबहुमाणो, । पणयसिररइयकरकमल–सेहरो सहरिसं भणई ॥ २३ ॥

અરિહંતના શરણથી કર્મરૂપ મેલની શુદ્ધિએ પામ્યુ છે અતિ શુદ્ધ સિદ્ધમાં બહુમાન જેણે એવો, અને તેથી નમેલા મસ્તક ઉપર કર્યો છે હસ્તરૂપ કમળનો ડોડો જેણે અર્થાત, મસ્તકે અંજલી કરી છે જેણે એવો હળુઓકર્મી જીવ હર્ષ સહિત સિદ્ધનુ શરણ કહે ૨૩

कम्मट्ठखय सिद्धा, साहाविअनाणदंसणसमिद्धा । संव्वट्ठलद्धिसिद्धा, ते सिद्धा हुंतु मे सरणं

આઠ કર્મનો ક્ષય કરીને સિદ્ધ થએલા, અને સ્વભાવિક જ્ઞાનદર્શનની સમૃદ્ધિવાળા, વળી સર્વ અર્થની લબ્ધિઓ જેમને સિદ્ધ થઈ છે એવા તે સિદ્ધોનુ મને શરણ હો ૨૪

तिअलोअमत्थयत्था, परमपय
त्था अचिंतसामत्था, । मंगलसिद्धप
यत्था,सिद्धा सरणं सुहपसत्था ।।२५।।

ત્રણ ભુવનના મથાળે રહેલા, અને પરમપદ એટલે મોક્ષમા રહેલા, વળી અચિંત્ય સામર્થ્ય વાળા અને મંગળભૂત સિદ્ધપદમા રહેલ ર, અને અનંતસુખે કરી પ્રશસ્ત એવા સિદ્ધોનુ મને શરણ હો ૨૫

मूलेक्कयपडिवक्खा, अमूढलक्खा
सजोगिपच्चक्खा । साहाविअत्तसुक्खा,
सिद्धा सरणं परममुक्खा ॥ २६ ॥

१ मूलुक्खय

મૂળથી ઉખાડી નાખ્યા છે રાગદ્વેષરૂપ શત્રુઓ જેમણે અને અમૂઢ લક્ષ્યવાળા, વળી કેવળીઓ જેમને દેખી શકે છે એવા, સ્વભાવિક સુખ જેમણે ગ્રહણ કર્યું છે એવા ઉત્કૃષ્ટ મોક્ષ વાળા સિદ્ધોનું મને શરણ હો ૨૬

पडिपिल्लिअपडिणीआ, समग्गझाणग्गिदड्ढभवबीआ। जोईसरसरणीआ, सिद्धा सरणं समरणीया ॥ २७ ॥

જેમણે રાગાદિ શત્રુઓનો તિરસ્કાર કર્યો છે, વળી જેમણે ભવરૂપબીજ સમગ્રધ્યાનરૂપ અગ્નિએ બાળ્યુ છે એવા, અને યોગીશ્વરોએ આશ્રય કરવા યોગ્ય તથા ભવ્ય પ્રાણીઓએ સ્મરણ કરવા લાયક એવા સિદ્ધોનુ મ્હને શરણ હો ૨૭

पाविअपरमाणंदा, गुणनीसंदा
वि दिन्नभवकंदा । लहुईकयरविचंदा,
सिद्धा सरण खविअदंदा । ॥२८॥

આનંદ પમાડનાર અને ગુણના સારરૂપ, વળી જેમણે ભવરૂપ કંદનો નાશ કર્યો છે, અને કેવળજ્ઞાનના પ્રકાશવડે ચંદ્ર અને સૂર્યને થોડા પ્રભાવવાળા કરી દીધા છે, અને વળી જેમણે યુદ્ધ આદિ કલેશનો નાશ કર્યો છે એવા સિદ્ધોનું મને શરણ હો ૨૮

उवलद्धपरमबंभा, दुछहलंभा
विमुक्कसरंभा । भुवणघरधरणखंभा,
सिद्धा सरण निरारंभा ॥ २९ ॥

પામ્યુ છે ઉત્કૃષ્ટ જ્ઞાન જેમને એવા, વળી મોક્ષરૂપ દુર્લભ લાભ મેળવ્યો છે જેમણે એવા,

---

१ विभिन्न

મૂક્યા છે અનેક પ્રકારના સમારંભ જેમણે એવા ત્રણભુવનરૂપ ઘરને ધારણ કરવામાં સ્તંભ સમાન અને વળી આરંભ રહિત એવા સિદ્ધોનું મને શરણ હો. ૨૯

सिद्धसरणेण नयबंभहेउसाहुगुणजणिअअणुराओ । मेइणिमिलंतसुपसत्थमत्थओ तत्थिमं भणइ ॥ ३० ॥

સિદ્ધના શરણવડે નય અને બાર અંગરૂપ બ્રહ્મના કારણભૂત સાધુના ગુણોનો ઉપજ્યો છે અનુરાગ જેને એવો ભવ્ય પ્રાણી પૃથ્વીને અડક્યું છે અતિ પ્રશસ્ય મસ્તક જેનું એવો થઇ ત્યાં આ રીતે કહે ૩૦

जिअलोअबंधुणो, कुगइसिंधुणो पारगामहाभागा । नाणाइएहिं सिवसुक्खसाहगा साहुणो सरणं ॥३१॥

જીવલોકના બંધુ અને કુગતિ સમુદ્રના પાર પામનાર, મહાભાગ્યવાળા એવા અને જ્ઞાનાદિકે કરી મોક્ષસુખના સાધનાર સાધુઓનું મને શરણ હો ૩૧

केवलिणो परमोही, विउलमई सुअहरा जिणमयंमि । आयरिय-उवज्झाया, ते सव्वे साहुणो स-रणं ॥ ३२ ॥

કેવળીઓ, પરમાવધિજ્ઞાનવાળા, વિપુલમતિ, મન પર્યવજ્ઞાની, શ્રુતધર તેમજ જિનમતને વિષે રહેલા આચાર્યો અને ઉપાધ્યાયો તે સર્વે સાધુઓનું મને શરણ હો ૩૨

चउदसदसनवपुव्वी, दुवाल सिक्कारसंगिणो जे अ । जिणकप्पा-

हालंदिअ, परिहारविसुध्धिसाहू अ, ॥ ३३ ॥

ચાદપૂર્વી, દશપૂર્વી અને નવપૂર્વી, અને વળી બાર અંગ ધરનાર, અગિયાર અંગ ધરનાર, જિનકલ્પી, યથાલંદી, પરિહારવિશુદ્ધિ ચારિત્રવાળા એવા સાધુઓનું મને શરણ હો. ૩૩

खीरासवमहुआसव, संभिन्नसो-अकुट्टबुद्धी अ। चारणवेउव्विपया-णुसारिणो साहुणो सरणं ॥ ३४ ॥

ક્ષીરાશ્રવ અને મધ્વાશ્રવ લબ્ધિવાળા, સંભિન્નશ્રોતલબ્ધિવાળા અને કોષ્ઠબુદ્ધિવાળા, ચારણ મુનિયો, વૈક્રિયલબ્ધિવાળા અને પદાનુસારી લબ્ધિવાળા સાધુઓનું મને શરણ હો ૩૪

उज्झियवइरविरोहा, निच्चमदो-

हा पसंतमुहसोहा । अभिमयगुण-
संदोहा, हयमोहा साहुणो सरणं
॥ ३५ ॥

તજ્યા છે વૈરવિરોધ જેમણે હમેશા અદ્રોહિ, અતિશય શાંત મુખની શોભાવંતા, બહુમાન કર્યું છે ગુણના સમૂહનું જેમણે એવા અને હણ્યો છે મોહ જેમણે એવા સાધુઓનું મને શરણ હો ૩૬

॥ खडिअसिणेहदामा, अकाम-
धामा निकामसुहकामा । सुपुरिस
मणाभिरामा, आयारामा मुणी
सरणं ॥ ३६ ॥

તોડયું છે સ્નેહરૂપ બંધન જેમણે, નિર્વિ

કારી સ્થાનમાં રહેનાર, નિર્વિકાર સુખના કામી, સત્પુરૂષોના મનને આનંદ કરનાર અને આત્મામા રમનાર મુનિઓનુ મને શરણુ હો ૩૬

मिल्हिअविसयकसाया, उज्झिअघरघरणिसंगसुहसाया । अकलिअहरिसविसाया, साहू सरणं गयपमाया ॥ ३७ ॥

દૂર કર્યો છે વિષય અને કષાય જેમણે, ત્યાગ કર્યો છે ઘર અને સ્રીના સંગના સુખનો સ્વાદ જેમણે, વળી નથી હર્ષ અને નથી શોક જેમને એવા, અને ગયો છે પ્રમાદ જેમનો એવા સાધુઓનુ મને શરને હો ૩૭

हिंसाइदोससुन्ना, कयकारुन्ना सयभुरुप्पन्ना । ~ जर ..
साहु सरणं सुकयपुन्ना ॥ ३८

थणुमइहिं आयरिअ । धम्मविरु-
द्धमसुद्धं, सव्व गरिहामि तं पाव
॥ ५४ ॥

જે મન, વચન અને કાયાએ કરી કરવા, કરાવવા અને અનુમોદવા વડે આચરેલુ એવુ ધર્મથી વિરૂદ્ધ અને અશુદ્ધ એવુ સર્વ પાપ તેને હુ નિંદુ છુ ५४

अह सो दुक्कडगरिहा-दलिउ
क्कडदुक्कडो फुड भणइ । सुकडा
णुरायसमुइन्न-पुन्नपुलयकुरकरालो
॥ ५५ ॥

હવે દુષ્કૃતની નિંદાથી દળ્યુ છે ઉત્કૃષ્ટ પાપકર્મ જેણે એવો અને સુકૃતનો જે રાગ તેથી થયેલી પવિત્ર વિકસ્વર રોમરાજીએ સહિત એવો તે જીવ પ્રગટ નીચે પ્રમાણે કહેછે ५५

अरिहंतं अरिहंतेसु, जं च सिद्ध-त्तणं च सिद्धेसु । आयारं आयरिए, उवज्झायत्त उवज्झाए ॥ ५६ ॥

અરિહંતોને વિષે અરિહંતપણું અને સિદ્ધોને વિષે વળી જે સિદ્ધપણું, આચાર્યમાં જે આચાર અને ઉપાધ્યાયમાં ઉપાધ્યાયપણું ૫૬

साहूण साहुचरिअं, देसविरइं च सावयजणाणं । अणुमन्ने सव्वेसिं, सम्मत्त सम्मदिट्ठीणं ॥ ५७ ॥

સાધુઓનું જે ઉત્તમ ચારિત્ર, અને શ્રાવક લોકોનું દેશવિરતિપણું, અને સમકિતદૃષ્ટિનું સમકિત એ સર્વને હું અનુમોદું છું ૫૭

१ अरिहत । २ एसु उवझायत्त,

अहवा सव्वं चिय वीअ-राय-
वयणाणुसारि ज सुकड । कालत्त
एवि तिविह, अणुमोएमो तय
सव्व ॥ ५८ ॥

અથવા વીતરાગ વચનને અનુસારે જે સર્વ સુકૃત ત્રણે કાળમા કર્યું હોય તે ત્રણે પ્રકારે (મન, વચન અને કાયાએ કરી) અનુમોદીએ છીએ ૫૮

सुहपरिणामो निच्च, चउसरण
गमाइ आयर जीवो । कुसलपयडीउ
बधइ, बद्धाउ सुहाणुबंधाउ ॥ ५९ ॥

નિરંતર શુભ પરિણામવાળો જીવ ચાર શરણની પ્રાપ્તિ આદિને આચરતો પુણ્યપ્રકૃતિઓને બાંધે છે, અને (અશુભ) બાંધેલીને શુભ અનુબંધવાળી કરે છે ૫૯

मंदणुभावा बद्धा, तिव्वणुभाव्वाउ कुणइ ता चेव। असुहाउ निरणुबंधाउ, कुणइ तिव्वाउ मंदाओ ॥ ६० ॥

જે (શુભ) મંદ રસવાળી બાધી હોય તેને તીવ્ર રસવાળી કરે છે, અને અશુભ (મંદ રસવાળી) ને અનુબંધ રહિત કરે છે, અને તીવ્ર રસવાળી (જે અશુભ) તેને મંદ રસ વાળી કરે છે ૬૦

ता एयं कायव्वं, बुहेहि निच्चंपि संकिलेसंमि। होइ तिकालं सम्मं, असंकिलेसंमि सुकयफलं ॥ ६१ ॥

તે માટે પંડિતાએ હંમેશા સંક્ (રાગાદિ કારણુમા) એ કરવુ, અસં

ત્રણ કાળ રૂડી પેરે કર્યું છતુ સુકૃત ફળ (પુન્યાનુબંધી પુન્ય) વાળુ થાય છે ૬૧

चउरंगो जिणधम्मो, न कओ चउरंगसरणमवि न कयं । चउरंग भवच्छेओ, न कओ हा हारिओ जम्मो ॥ ६२ ॥

જેણે (દાન, શિયળ, તપ અને ભાવરૂપ) ચાર અંગવાળા શ્રીજિનધર્મ ન કર્યો, જેણે (અરિહંતાદિ) ચાર પ્રકારનું શરણુ ન કર્યું, તેમજ જેણે ચાર ગતિરૂપ સંસારનો છેદ ન કર્યો, તે ખરેખર ! મનુષ્યજન્મ હારી ગયો ૬૨

इय जीवपमायमहारि, वीरभदंतमेयमज्झयणं । झाएसु तिसंझ-

१ भवुच्छेओ.

भवंझकारणं निव्वुइसुहाणं ॥६३॥

॥ इय चउसरणपइन्नयं समत्त ॥

આ રીતે હે જીવ ! પ્રમાદરૂપ મ્હોટા શત્રુને જીતનાર; મોક્ષ પમાડનાર અને મોક્ષના સુખોનું અવશ્ય કારણભૂત એવા આ અધ્યયનનું ત્રણ સંધ્યાઓ ધ્યાન કર્યા કરો [illegible]

[illegible]

॥ શ્રી ચઉસરણ પયન્ના સમાપ્ત ॥

તેમજ વળી પરિમાણ રહિત ઇચ્છાથકી નિયમ કરવાવડે પાંચ અણુવ્રતનો (નિયમ) થાય છે ૩

जं च दिसावेरमणं, अणत्थदंडाओ जं च वेरमणं। देसावगासियं पिय, गुणव्वयाइ भवे ताइ ॥ ४ ॥

દિગવિરમણવ્રત, અનર્થદંડ થકી જે નિવર્તવુ તે અનર્થદંડવિરમણ અને દેશાવગાસિક તે ત્રણ ગુણવ્રતનો કહેવાય છે ૪

भोगाण परिसंखा, सामाइय अतिहिसंविभागो य। पोसहविही उ सव्वो, चउरो सिक्खाउ वुत्ताओ ।५।

ભોગોપભોગનુ પરિમાણ, સામાયિક, અતિથિસંવિભાગ અને પોષધવિધિ એ ચાર શિક્ષાવ્રત કહેલાં છે ૫

ॐ

आसुक्कारे मरणे, अच्छिन्नाए य जीवियासाए। नाएहि वा अमुक्को, पच्छिमसलेहणमकिच्चा ॥ ६ ॥

आलोइय निस्सल्लो, सघरे चेवा-रुहित्तुसंथारं। जइ मरइ देसविरओ, त वुत्त वालपडिअय ॥ ७ ॥

ઉતાવળુ મરણ થયે છતે, અને જીવિતવ્યની આશા નહિ તુટયે છતે, અથવા સ્વજનોએ સલેખના કરવાની રજા નહિ આપ્યે છતે છેવટની સલેખના કર્યા વિના, શલ્ય રહિત છતો પાપ આળોવીને અને પોતાના ઘરને વિષે નિશ્ચે સથારા ઉપર ચઢીને જો દેશવિરતિ છતો મરણુ પામે તો તે બાળપડિત મરણુ કહેવાય ૬–૭

जो भत्तपरिन्नाए, उवक्कमो वि-

झाणे ॥ ४१ ॥ पहासंझाणे ॥४२॥
पश्रो सझाणे ॥ ४३ ॥ फरुसझाणे
॥ ४४ ॥ भयझाणे ॥४५॥रुवझाणे
॥ ४६ ॥ श्रप्पपससझाणे ॥ ४७ ॥
परनिंदझाणे ॥ ४८ ॥ परगरिहं-
झाणे ॥ ४९ ॥ परिग्गहंझाणे
॥ ५० ॥ परपरिवायझाणे ॥ ५१ ॥
परदूसणझाणे ॥ ५२ ॥ आरभझाणे
॥ ५३ ॥ संरंभंझाणे ॥ ५४ ॥ पा-
वाणुमोयणझाणे ॥ ५५ ॥ श्रहिग-
रणझाणे ॥ ५६ ॥ श्रसमाहिमर-
णझाणे ॥ ५७ ॥ कम्मोदयपच्च-
यझाणे ॥ ५८ ॥ इढिगारवझाणे

॥ ५९ ॥ रसगारवझाणे ॥ ६० ॥ सायागारवझाणे ॥ ६१ ॥ अवेरमणझाणे ॥ ६२ ॥ अमुत्तिमरणझाणे ॥ ६३ ॥

હે ભગવંત! અનશન માટે સામાન્યપણે પાપવ્યાપાર પડિક્કમુ છુ, ગઇવખતનાને પડિક્કમુ છુ, ભવિષ્યમા થવાનાને પડિક્કમુ છુ, વર્તમાનકાળના પાપને હુ પડિક્કમુ છુ, કરેલા પાપને પડિક્કમુ છુ, કરાવેલા પાપને પડિક્કમુ છુ, અનુમોદેલા પાપને પડિક્કમુ છુ, મિથ્યાત્વને પડિક્કમુ છુ, અવિરતિને પડિક્કમુ છુ, કષાયને પડિક્કમુ છુ, પાપવ્યાપારને પડિક્કમુ છુ, મિથ્યાદર્શન પરિણામને વિષે, આ લોકને વિષે, પરલોકને વિષે, સચિત્તને વિષે, અચિત્તને વિષે, પાચ ઇદ્રિઓના વિષયને વિષે, અજ્ઞાન સારુ એમ ચિતવે છતે, ખોટા આચાર ચિતવે છતે,

ચિતવે છતે, પાપકાર્યના અનુમોદવારૂપ ચિતવે છતે, જીવહિંસાના સાધનોને મેળવવાનું ચિતવે છતે, અસમાધિએ મરવું એમ ચિતવે છતે, ગાઢ કર્મના ઉદયથકી ચિતવે છતે, ઋદ્ધિના અભિમાને કરી ચિતવે છતે, સારા ભોજનના અભિમાને કરી ચિતવે છતે, સુખના અભિમાને કરી ચિતવે છતે, અવિરતિ સારી, એમ ચિતવે છતે, સંસારસુખના અભિલાષ સહિત મરણ કરતા ચિતવે છતે—

पसुत्तस्स वा । पडिवुद्धस्स वा । जो मे कोइ देवसिओ राइओ उत्तमट्ठे

दुक्कडं ॥ एसं करेमि पणामं, जिण-
वरवसहस्स वद्धमाणस्स । सेसाणं
च जिणाणं, सगणहराणं च
सव्वेसिं ॥ ११ ॥

જિનોને વિષે વૃષભ સમાન એવા વર્દ્ધમાન સ્વામીને, વળી ગણધરો સહિત બાકીના સર્વે તીર્થંકરોને હુ નમસ્કાર કરૂ છુ ૧૧

सव्वं पाणारंभं, पच्चक्खामि-
त्ति अलियवयणं च । सव्वमदि-
न्नादाणं, मेहुन्नं परिग्गहं चेव ।१२।

આ પ્રકારે સર્વ પ્રાણીઓના આરંભને, અલીક (અસત્ય) વચનને, સર્વ અદત્તાદાન (ચોરી)ને, મૈથુન (સ્ત્રીસમાગમ) અને પરિગ્રહને હુ પચ્ચખ્ખુ છુ ૧૨

सम्मं मे सव्वभूएसु,

न केणइ। आसाओ वोसिरित्ताण,
समाहिमणुपालए.॥ १३ ॥

[મ્હારે સર્વે પ્રાણીઓ વિષે મિત્રપણું છે, કોઇની સાથે મ્હારે વેર નથી, સર્વે વાછાઓને ત્યાગી દઇને હું હવે સમાધિ રાખું છું ૧૩

सव्व चाहारविहिं, सन्नाओ
गारवे कसाए य। सव्व चेव ममत्त,
चएमि सव्वं खमावेमि ॥ १४ ॥

સર્વે પ્રકારના આહારનો, સંજ્ઞાઓનો, ગારવોનો અને સવ કષાયનો તેમજ સર્વ મમતાનો હું ત્યાગ કરૂં છું સર્વેને હું ખમાવુ છું ૧૪

हुज्जा इममि समए, उवक्कमो
जीविअस्स जइ मज्झ । एय पच्च
क्खाणं, विउला आराहणा होउ॥१५॥

જો મ્હારા જીવિતવ્યનો ઉપક્રમ (આયુષ્યનો નાશ) આ અવસરમા હોય તો આ પચ્ચખ્ખાણ અને વિસ્તારવાળી આરાધના થાઓ. ૧૫

सव्वदुक्खपहीणाणं, सिद्धाण अरहओ नमो । सद्दहे जिणपन्नत्तं, पच्चक्खामि य पावगं ॥ १६ ॥

સર્વ દુઃખ ક્ષય થયા છે જેમના એવા સિદ્ધોને, અરિહંતને નમસ્કાર હો. જિનેશ્વરોએ કહેલુ તત્ત્વ હુ સદ્દહુ છુ અને પાપકર્મને પચ્ચખ્ખુ છુ. ૧૬

नमुत्थु धुअपावाणं, सिद्धाणं च महेसिणं । संथारं पडिवज्जामि, जहा केवलिदेसियं ॥ १७ ॥

જેમના પાપ ક્ષય થયા છે, એવા સિદ્ધોને તથા મહાઋષિઓને નમસ્કાર હો. જેવો કેવ

બીજી બતાવ્યો છે તેવો સથારો હુ અગીકાર કરૂ છુ ૧૭

जं किंचिवि दुच्चरियं, तं सव्वं वोसिरामि तिविहेणं । सामाइयं च तिविहं, करेमि सव्वं निरागारं ॥ १८ ॥

જે કઈપણ ખોટુ આચર્યુ હોય તે સર્વને મન,વચન, કાયાએ કરીને હુ વોસિરાવુ છુ વળી સર્વ આગાર રહિત (જ્ઞાન, શ્રદ્ધા અને ક્રિયારૂપ) ત્રણ પ્રકારનુ સામાયિક કરૂ છુ ૧૮

वज्झ अब्भिंतर उवहिं, सरीराइ सभोयणं । मणसा वयकाएहिं, सव्वं भावेण वोसिरे ॥ १९ ॥

બાહ્ય-અભ્યતર, ઉપાધિ ,શરીરાદિ ભોજન સહિતને મન, વચન, કાયાએ કરીને ભાવથકી વોસિરાવુ છુ ૧૯

सव्व पाणारंभं, पच्चक्खामित्ति अलियवयणं च। सव्वमदिन्नादाणं, मेहुन्न परिग्गह चेव ॥ २० ॥

આ પ્રમાણે સર્વે પ્રાણીઓના આરંભને, અલિક (અસત્ય) વચનને, સર્વ અદત્તાદાન (ચોરી)ને, મૈથુન (સ્ત્રીસમાગમ) અને પરિગ્રહને પચ્ચખ્ખુ છુ ૨૦

सम्म मे सव्वभूएसु, वेरं मज्झ न केणइ। आसाओ वोसिरित्ताणं, समाहिमणुपालए ॥ २१ ॥

મારે સર્વે પ્રાણીઓ વિષે મિત્રપણુ છે, કોઇની સાથે મારે વૈર નથી, સર્વે વાન્છાઓને ત્યાગી દઇને હુ સમાધિ રાખુ છુ ૨૧

रागं बंध पओस च,

लिद्धा, ते हुति परित्तसंसारी ॥४३॥

જિન વચનમાં રાગવાળા, ગુરૂનું વચન ભાવે કરીને જેઓ કરે છે, દૂષણ રહિત અને સંકલેશ રહિત હોય છે, તેઓ થોડા સંસારવાળા થાય છે ૪૩

बालमरणाणि बहुसो, बहुआणि अकामगाणि मरणाणि ।
मरिहंति ते वराया, जे जिणवयण न याणति ॥ ४४ ॥

જે જિનવચનને નથી જાણતા તે બિચારા વારવાર બાળમરણો અને ઘણીવાર ઇચ્છા રહિતપણે (અકામ) મરણો પામશે ૪૪

सत्थग्गहण विसभक्खण च,
जलण च जलपवेसो अ। अणाया-

रमंड सेवी, जम्मणमरणाणुबंधीणि ॥ ४५ ॥

શસ્ત્રગ્રહણ, વિષભક્ષણ, બળી મરવુ, પાણીમા બૂડી મરવુ, અનાચાર તથા અધિક ઉપગરણ સેવનાર, એ સર્વે જન્મ મરણની પરપરા વધારનાર છે ૪૫.

उड्ढमहे तिरियमित्ति, मयाणि जीवेण बालमरणाणि । दंसण-नाणसहगओ, पडियमरणं अणुमरिस्स ॥ ४६ ॥

ઉંચા, નીચા અને તિર્છા લોકમા જીવે બાળમરણો કર્યા હુ દર્શન–જ્ઞાને સહિત થકો પંડિતમરણે મરીશ ૪૬

उव्वेयणायं जाईमरणं, नरएसु

वयणाओ य । एआणि समरंतो, पंडियमरणं मरसुइन्हिं ॥ ४७ ॥

ઉદ્વેગ કરનાર જન્મ અને મરણ તથા નરકને વિષે જે થયેલી વેદનાઓને સંભારતો છતો હમણાં પંડિતમરણે મર ૪૭

जइ उप्पज्जइ दुक्खं, तो दट्ठव्वो सहावओ नवरं । किं किं मए न पत्तं, संसारं संसरंतेणं ॥ ४८ ॥

જો દુઃખ ઉત્પન્ન થાય તો સ્વભાવથકી તે વિશેષ ઉત્પત્તિ જોવી સંસારમાં ભમતાં છતાં હું શા શા દુઃખ નથી પામ્યો ? ૪૮

संसारचक्कवाले, सव्वेवि य पुग्गला मए बहुसो । आहारिया

य परिणामिश्रा य, न यहं गश्रो तत्ति ॥ ४९ ॥

વળી મ્હેં ઘણી વખત સંસારચક્રમાં સર્વ પુદ્ગલો ભોગવ્યાં તેમજ પરિણમાવ્યાં, તો પણ હું તૃપ્તિ પામ્યો નહિ ૪૯

तणकट्ठेहि व अग्गी, लवणजलो वा नईसहस्सेहिं । न इमो जीवो सक्को, तिप्पेउ कामभोगेहिं ॥५०॥

તરણાં તથા લાકડાંએ કરીને જેમ અગ્નિ, હજારો નદીઓએ કરીને જેમ લવણસમુદ્ર તૃપ્તિ પામતો નથી, તેમ કામભોગોએ કરીને આ જીવ તૃપ્તિ પામતો નથી ૫૦

आहारनिमित्तेण, मच्छा गच्छंति सतमि पुढवि । सच्चित्तो आ-

१ तप्पेउ.

हारो, न समो मणसावि पत्थेउ।५१।

आहारना कारणे करी तंदुलीआ मच्छो सातमी नरकभुमिए जाय छे, माटे सचित्त आहार मने करीने पण प्रार्थना करवा योग्य नथी ५१

पुव्विं कयपरिकम्मो अनियाणो ऊहिऊण मइबुधि। पच्छा मलिअकसाओ, सज्जो मरण पडिच्छामि।५२

प्रथम अभ्यास कर्यो छे जेणे, अने नियाणा रहित थयो छतो, मति अने बुद्धिथी ज विचारीने पछी नाश कर्यो छे कषाय जेणे एवो छतो जलदी मरणु अंगीकार करु छु ५२

अकंडेचिरभाविय, ते पुरिसा मरणदेसकालमि । पुव्वकयकम्म-

१ खमइ.

परिभावणाइ पच्छा परिवडंति।५३।

લાળા વખતના અભ્યાસ વિના આગળે અણસણ કરનારા તે પુરૂષો પૂર્વે કરેલા કર્મોના પ્રભાવે કરીને પાછા પડે છે-દુર્ગતિએ જાય છે ૫૩

तम्हा चंदगविज्झं, सकारण उज्जुएण पुरिसेण। जीवो अविरहियगुणो, कायव्वो मुक्कमग्गंमि ॥५४

તે માટે રાધા વેધની પેઠે હેતુ ઉદ્યમવાળા પુરૂષોએ મોક્ષમાર્ગ સાધવા માટે પોતાનો આત્મા જ્ઞાનાદિ ગુણ સહિત કરવો ૫૪

बाहिरजोगविरहिओ, अब्भिंतरझाणजोगमल्लीणो। जह तंमिदेसकाले, अमूढसन्नो चयइ देहं ॥५५॥

તે અવસરને વિષે સાવધાનવાળો, પૌદ્ગ

વિષે મનુષ્ય વારંવાર વૈરાગ્ય પામે તેણે કરી સહિત જે મરવુ તે મરણે મરવા યોગ્ય છે ૫૯

ता एगपि सिलोगं, जो पुरिसो मरणदेसकालमि । आराहणोवउत्तो, चिंततो राहगो होइ ॥६०॥

તે માટે જે પુરૂષ મરણના અવસરમાં આરાધનાના ઉપયોગવાળો એક પણ શ્લોક ચિંતવતો રહે તો તે આરાધક થાય છે ૬૦

आराहणोवउत्तो, काल काऊण सुविहिओ सम्म । उक्कोस तिन्नि भवे, गतूण लहइ निव्वाण ॥६१॥

આરાધના કરવાના ઉપયોગવાળો, રૂડા આચારવાળો, રૂડી રીતે કાળ કરીને ઉત્કૃષ્ટથી ત્રણ ભવ કરીને મોક્ષ પામે છે ૬૧

समणुत्ति अहं पढम, बीय स-

त्त्थ संजओमिचि । सव्वं च वो-
सिरामि, एय भणियं समासेण ।६२।

પ્રથમ તો હુ સાધુ છુ, બીજુ સર્વ પદા
ર્થોના સયમવાળો છું, તેથી હુ સર્વને વોસિરાવુ
છુ, આ સક્ષેપે કરી કહેવામા આવ્યુ ૬૨

लद्धं अलद्धपुव्व, जिणवयण-
सुभासिय अमयभूअ । गहिओ
सुग्गइमग्गो, नाह मरणस्स बी-
हेमि ॥ ६३ ॥

જિનેશ્વર ભગવાનના આગમમા કહેલુ
અમૃત સરખુ અને પૂર્વે નહિ પામેલુ એવુ
આત્મતત્ત્વ હુ પામ્યો અને સિદ્ધગતિનો માર્ગ
ગ્રહણ કર્યો, તેથી હુ હવે મરણથી બ્હીતો
નથી ૬૩

धीरेणवि मरियव्व, काउरिसे-

નાશ કરીને અનુક્રમે પ્રાણી શુદ્ધ થઇને સિદ્ધિમા જાય છે ૬૭

निक्कसायस्स दंतस्स, सूरस्स ववसाइणो । ससारपरिभीअस्स, पच्चक्खाण सुह भवे ॥ ६८ ॥

કષાય રહિત દાન્ત, (પાચ ઇદ્રિયો અને છઠ્ઠા મનને દમન કરનારો) શૂરવીર અને ઉદ્યમવ ત તથા સ સારથી ભયભ્રાત થએલા એવાનુ પચ્ચખ્ખાણુ રૂડુ હોય ૬૮

एय पच्चक्खाण, जो काही मरणदेसकालमि । धीरो अमूढसन्नो, सो गच्छइ उत्तम ठाण ॥ ६९ ॥

ધીર અને મુઝવણુરહિત જ્ઞાનવાળો મરણુના અવસરે જે આ પચ્ચખ્ખાણુ કરશે તે ઉત્તમ સ્થાનકને પામશે ६९

धीरो जरमरणविऊ, धीरो, वि-
न्नाणनाणसपन्नो । लोगस्सुज्जोअ-
गरो, दिसउ खयं सव्वदुक्खाणं ॥७०॥

ધીર, જરા અને મરણને જાણનાર જ્ઞાનદ-
ર્શને કરીને સહિત, લોકમા ઉદ્યોતના કરનાર
એવા વીર જિનેશ્વર સર્વ દુ ખોનો ક્ષય કરો ! ૭૦

॥ इय आउरपच्चक्खाणपइन्नयं समत्तं ॥

સાધક સર્વજ્ઞપ્રણિત ધર્મનું મને જાવજ્જીવ શરણ હો.

सरणमुवगओ अ एएसिं गरहा मि दुक्कडं जन्न अरिहतेसु वा सिद्धेसु वा आयरिए वा उवज्झाएसु वा साहुसु वा साहुणीसु वा अन्नेसु वा धम्मट्ठाणेसु माणणिज्जेसु पूयणिज्जेसु तहा माईसु वा पिईसु वा बधुसु वा मित्तेसु वा उवयारिसु वा ओहेणं वा सव्वजीवेसु मग्गट्ठिएसु अमग्गट्ठिएसु मग्गसाहणेसु अमग्गसाहणेसु ज किंचि वितहमायरिय अणायरिअव्व अणिच्छि-

अव्व पावं पावाणुबंधि सुहुम वा बाय
रं वा मणेणं वा वायाए वा काएणं वा
कयं वा काराविय वा अणुमोइयं
वा रागेण वा दोसेण वा मोहेण
वा इत्थ वा जम्मे जम्मंतरेसु वा
गरहियमेयं दुक्कडमेय उज्झियव्व-
मेयं वियाणियं मए कल्लाणमित्त
गुरु भगवत वयणाओ एव मेअति
रोइय सद्धाए अरिहंतसिद्धसम-
क्खं गरहामि अहमिणं दुक्कडमेयं
उज्झियव्वमेय इत्थ मिच्छामि दु-
कडं-मिच्छामि दुकडं-मिच्छामि
दुकडं ॥

મને એમની જોડે ઉચિત યોગરૂપ સમાગમ થાઓ ! મને એવી રૂઠી પ્રાર્થના કરવાનુ પ્રાપ્ત થાઓ ! એ પ્રાર્થના કરતાં મને પ્રેમ જાગો ! અને એ પ્રાર્થનાથી મને મોક્ષબીજ (કલ્યાણકારક સિંકૃત સાધનમાર્ગ) પ્રાપ્ત થાઓ.

पत्तेसु एएसु अहं सेवारिहे सिया, आणारिहे सिआ पडिवत्तिजुत्ते सिआ, निरइआरपारगे सिआ ॥

અરિહંતાદિકનો સુયોગ પ્રાપ્ત થયે છતે હું તેમની સેવા કરવા લાયક થાઉં, આજ્ઞા પાળવા લાયક થાઉં, ભક્તિ યુક્ત થાઉં અને દોષરહિત તેમની આજ્ઞાનો પારગામી થાઉં અર્થાત તેમની આજ્ઞાને યથાર્થ રીતે પાળી પાર ઉતારી શકું

संविग्गो जहासत्तीए सेवेमि

सुकडं, अणुमोएमि सव्वेसिं अर-
हंताणं अणुट्ठाणं, सव्वेसिं सिद्धाणं
सिद्धभावं, सव्वेसिं आयरियाणं
आयरं, सव्वेसिं उवज्झायाणं सुत्त
प्पयाणं, सव्वेसिं साहूणं साहुकि-
रियं, सव्वेसिं सावगाणं मुक्ख सा-
हणजोगे, सव्वेसिं देवाणं, सव्वेसिं
जीवाणं होउ कामाणं कल्लाणासया-
णं, मग्गसाहणजोगे ॥

મુમુક્ષુ-કેવળ મોક્ષાર્થી છતો, શક્તિને ગોપવ્યા (છૂપાવ્યા) વગર સુકૃત્યને હું સેવુ સર્વ અરિહંતો સંબંધી અનુષ્ઠાન-ધર્મ દેશના દિકને અનુમોદુ છુ, તેમજ સર્વ સિદ્ધોના સિદ્ધભાવને, સર્વ આચાર્યોના આચારને,

पढियव्वं सम्मं सोयव्व सम्मं अ-
णुपेहियव्वति ॥

તથા શુભકર્મના અનુબંધ સ્હેજે એકઠા થવા પામે છે, ભાવની વૃદ્ધિવડે ખૂબ યાને સંપૂર્ણ થવા પામે છે, તથા પ્રધાન, શુભ ભાવા ર્જિત, નિશ્ચય ફળદાયી સાનુબંધ શુભકર્મ, સારી રીતે પ્રયોજેલા મહા વૈદ્યની પેરે એકાંત કલ્યાણકારી, શુભ પ્રવર્તક અને પરંપરાએ પરમસુખ, મોક્ષસાધક થાય છે આ કારણથી પ્રતિબંધ રહિત નિયાણા રહિત અશુભ ભાવના નિરોધવડે શુભ ભાવનાના બીજરૂપ જાણીને આ સૂત્રને પ્રશાન્ત આત્માએ રૂડી એકાગ્રતા -સ્થિરતાથી સારી રીતે ભણવું, વ્યાખ્યાન વિધિવડે સાંભળવું અને તેના અર્થ રહસ્યનું ચિંતન કરવું

नमो नमिय नमियाणं परम

गुरुवीयरागाणं नमो सेसनमुक्कारारिहाणंजयउ सव्वन्नुसासणं परमसंबोहीए सुहिणो भवंतु जीवा सुहिणो भवतु जीवा सुहिणो भवतु जीवा ।

इति पावपडिग्घायगुणबीजाहाणसुत्तं सम्मत्तं ॥ १ ॥

દેવવિંવદિત પરમગુરુ વીતરાગ પરમાત્માઓને નમસ્કાર હો ! તેમજ શેષ નમસ્કાર કરવા યોગ્ય ગુણાધિક આચાર્યાદિક પ્રત્યે નમસ્કાર હો ! સર્વજ્ઞ શાસન જયવંતુ વર્તો ! પરમ સંબોધિ-વરબોધિના લાભવડે મિથ્યાત્વ દોષની નિવૃત્તિયોગે પ્રાણીઓ સુખી થાઓ, સુખી થાઓ, સુખી થાઓ !

ઇતિ પાપપ્રતિઘાત ગુણબીજાધાન સૂત્ર સક્ષિપ્ત વ્યાખ્યા સહિત સમાપ્તમ્

अथ चतुर्गति जीव क्षमापणानि

धन्नो हं जेण मए,
अणोणपारंमि भवसमुद्दंमि
पत्तो जिणदधम्मो,
अचिंतचिंतामणिकप्पो ॥ १ ॥

હુ ધન્ય છુ કેમકે અપાર ભવસમુદ્રમા ભટકતા મને ચિતામણિ સમાન જિનેદ્ર ધર્મની પ્રાપ્તિ થઇ ,૧

जो कोइ वि मए जीवो,
चउगइ भवचक्कमज्झयारंमि ।
दुहविओ मोहेण,
तमहं तिविहेण खामेमि ॥ २ ॥

નરક, તિર્યંચ, મનુષ્ય, દેવ,-ચાર ગતિમાં ભાવ (જન્મ-મરણ) રૂપ ચક્ર મધ્યમા ભમતા મેં મોહના વશથી જે કોઇ જીવને દુ:ખ દીધું હોય તેને હું મન-વચન-કાયાએ કરી ખમાવુ છુ ૨

नरएसुय उववन्नो,
सत्तसु पुढवीसु नारगो होउ ।
जो कोवि तत्थ जीवो,
दुहविओ तपि खामेमि ॥ ३ ॥

સાતે નારકીની પૃથ્વીમા નારકીપણે ઉત્પન્ન થઇને મે નારકીના ભવમા કોઇ પણ નારકી જીવને દુ:ખ દીધુ હોય તેને પણ હુ ખમાવુ છુ. ૩

घोलणचुन्नणमाइ,
परुप्पर जं कयाइ दुक्खाइं ।
कम्मवसेण च मए,

तपिय तिविहेण खामेमि ॥ ४ ॥

વળી નારકીના ભવમા મે કર્મના વશથી નારકીના જીવોને પરસ્પર મસળવુ, ચુરવુ, કૈકવુ, મારવુ આદિથી દુખ દીધુ હોય તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ૪

निद्दयपरमाहम्मिय-
रूवेण ज कयाइं दुक्खाइ ।
जीवेण जणियाइ,
मूढेण तपि खामेमि ॥ ५ ॥

નિર્દય પરમાધામીના રૂપને ધારણ કરનારા (પરમાધામીના ભવમા) મૂઢ અજ્ઞ મારા જીવે નારકીના જીવોને દુખ દીધુ હોય તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ૫

हा हा तइया मूढो,
न याणिमो ज परस्स दुक्खाइ ।

करवत्तक्रच्छेयण,
भेयणाहिं केलिए जणियाइं ॥ ६॥

હા ! હા !! પરમાધામીના ભવમા મૂઢ મારે જીવે ક્રીડાનિમિત્તે કરવત, તરવાર, ભાલાદિથી છેદન, ભેદન, તાડન, માગણુ, યંત્ર પીલન, વૈતર ણીતારણુ, કુભીપાચન રૂપ ઘણા દુ ખ નારકી જીવોને દીધા તે દુ ખોને હુ જાણુતો નથી ૬

जं किंपि मए तइया,
कलंकलिभावमुवगएण कयं ।
दुक्खं नेरइयाणं,
त पिय तिविहेण खामेमि ॥ ७ ॥

પરમાધામીના ભવમા તામસભાવમ પ્રાપ્ત થયેલા મે જે કાઇ નારકી જીવોને દુ ખ દીધુ હોય તેને પણ હુ મન, વચન કાયાએ કરી ખમાવુ છુ ॥ ७ ॥

तिरियाण चिय मज्जे,
पुढवीमाइसु खारभेएसु ।
अन्नपरुप्पर सत्थेण,
विणासिया तेवि खामेमि ॥ ८ ॥

તિર્યંચને વિષે ક્ષારાદિ પૃથ્વી, અપ્, તેઉ, વાઉ, પ્રત્યેક, સાધારણ વનસ્પતિકાયનાં ભેદોમા મે સ્વ-અન્ય અને પરસ્પર શાસ્ત્રથી-પૃથ્વીકાયાદિક જીવોનો વિનાશ કર્યો હોય તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥ ૮ ॥

बेइंदिय तेइंदिय-
चउरिंदियमाइणेग भेएसु ।
ज भक्खिय दुक्खविया,
तेविय तिविहेण खामेमि ॥ ९ ॥

શંખ પ્રમુખ બેઇંદ્રિય, જુ પ્રમુખ તેઇંદ્રિય,

આદી પ્રમુખ ચૌરિંદ્રિયના ભવોમાં મે જે જીવોને ભક્ષણ અને દુઃખ દીધું હોય તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૯ ॥

जलयरमज्जगएणं,
अणेगमच्छाइरूवधारेणं ।
आहारट्ठा जीवा,
विणासिया तेवि खामेमि ॥ १० ॥

ગર્ભજ, સમૂર્ચ્છિમ જલચર પંચેદ્રિયના ભવોમાં મચ્છ, કાચબા, સુસુમાર આદિ અનેક રૂપને ધારણ કરનાર મેં આહારને માટે જીવોનો વિનાશ કર્યો હોય તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૧૦ ॥

छिन्ना भिन्नाय मए,
बउसा दट्ठुण बहुविहा जीवा ।
जलयरमज्जगएणं.

तेविय तिविहेण खामेमि ॥ ११ ॥

વળી જલચરના ભવોમા ગર્ભેવ મે ઘણા પ્રકારના જીવોને દેખીને છેદનભેદન કીધા તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥ ૧૧ ॥

सप्पसरिसिवमज्जे,

वन्नर मज्जार सुणह भेएसु ।

जे जीवा वेलविया,

दुखिवता तेवि खामेमि ॥ १२ ॥

ગર્ભજ સમુર્છિમ સર્પ પ્રમુખ ઉરપરિસર્પ ઘો વાનર પ્રમુખ, ભુજપરિસર્પ, કુતરા બિલાડા પ્રમુખ થલચર પચેદ્રિય, તિર્યંચના ભવોમા મે જે જીવો છિન્નભિન્ન દુખી કીધાં અને પાધા તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥૧૨॥

सदूल सिंह सडय,

जोइसु जीवघायजणिएसु ।

जे उववत्तिया मए,

विणासिया ते वि खामेमि ॥ १३ ॥

જીવઘાતકાદિ અશુભકર્મથી થાઈલ સિંહ, સકક, વાઘ, ચિત્તા, ગેંડા, રીંછ આદિ હિંસક શ્વાપદ જાતિમા ઉત્પન્ન થયેલ મારા જીવે જે જીવોને છિન્નભિન્ન વિનાશ કીધા તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥ ૧૩ ॥

ढोलाहगिद्धकुक्कड–

हंसबगाइसु सउणसएसु ।

जम्मुहवसेणखद्धा,

किमिमाइ तेवि खामेमि ॥ १४ ॥

ઢેલા, ગૃદ્ધ, કુકડા, હંસ, બગલા, સારસ, કાગડા, બાજ, કબરી ચકલાદિ સમૂર્છિમ ગર્ભજ ખેચર, પંચેન્દ્રિય, ભવોને વિષ, મે ભૂખને વશ થઇ કીડીયા પ્રમુખ જીવોને ભક્ષણ કીધા તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥ ૧૪ ॥

मणुएसु वि जे जीवा,
जिब्भिंदियमोहिएण मूढेण ।
पारद्धिरमतेणं,
विणासिया तेवि खामेमि ॥ १५ ॥

મનુષ્યના ભવોમા રસેંદ્રિયલપટ મૂઢ પારધીની ક્રીડા (શીકાર) ને કરનારા મે જે જીવોનો નાશ કીધો તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥ १५ ॥

जे मज्जमसमज्जमधु–
मक्खिणमाइएसु जे जीवा ।
खद्धा रसलोभेणं,
विणासिया तेवि खामेमि ॥ १६ ॥

વળી રસમા ગૃદ્ધ થયેલો શરીરની પુષ્ટિના લોભથી મે મધ, માસ સેત (મધ) માખણ

અથાણુ વાસી રોટલી આદિ અભક્ષ્ય વસ્તુનું ભક્ષણ કરવાથી તેમા રહેલા બેઇન્દ્રિયાદિક જીવોનો વિનાશ કીધો તેને પણ હું ખમાવુ છુ ॥ ૧૬ ॥

फासगिद्धेण जं चिय,
परदाराइसु गच्छमाणेणं ।
जे दुमिया दुहविया,
तिविहेण तेवि खामेमि ॥ १७ ॥

વળી સ્પર્શે ન્દ્રિયમા લંપટ થયેલા મે કન્યા, સધવા વિધવા રૂપ પરસ્ત્રી અને વેશ્યાદિકને વિષે ગમન કરવાથી જે જીવોને દુખી અને વિનાશ કીધા હોય તેને પણ હું ખમાવુ છુ ॥ ૧૭ ॥

चक्खुदिय घाणादिय,
सोइंदियवसगएणं जे जीवा ।

मच्छरभावगएण,
तंपि तिविहेण खामेमि ॥ २२ ॥

હમણા ઈર્ષાભાવમા પ્રાપ્ત થયેલા મે કોઈ પણ જીવ સાથે પરપરિવાદાદિ કીધા હોય કોઈ ની ચુગલી કીધી હોય તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥ ૨૨ ॥

सद्दो खुद्दसभावो,
जाओ जोगाइसु मिच्छाजाइसु ।
धम्मुत्तिइमो सद्दो,
कत्थेहिंवि जत्थ मे न सुओ ॥ २३ ॥

અનેક મ્લેચ્છ જાતિઓમા રોદ્ર અને ક્ષુદ્ર સ્વભાવવાળા મે જ્યા ધર્મ એ શબ્દ કાનેથી પણ ન સાભળ્યો ॥ ૨૩ ॥

परलोगमि पिवासो,
जीवसयाणेगघायणासत्तो ।

ज जाश्रो दुहहेऊ,
जीवाण तपि खामेमि ॥ २४ ॥

વળી પરલોકની પિપાસાવાળા મે અનેક જીવોનો ઘાત કર્યો જેથી હું અનેક જીવોના દુખનો હેતુ થયો તેને પણ હું ખમાવુ છુ ॥૨૪॥

श्रारियखित्ते त्ति मए,
खद्दियवागुरियडुवजाइसु ।
जे वहिया मे जीवा,
तेविय तिविहेण खामेमि, ॥ २५ ॥

આર્ય દેશમા પણ કસાઇ પારધી ડુબધી વગેરે હિંસક જાતિમા ઉત્પન્ન થયેલા મે, જે જીવોનો વિનાશ કર્યો તેને પણ હું ખમાવું છુ ॥૨૫॥

मिच्छत्तमोहिएणं,
जे वहिया केवि, धम्मबुद्धीए ।

अहिगरणकारणेण,
वहाविया तेवि खामेमि ॥ २६ ॥

મિથ્યાત્વથી મોહીત અધિકરણના કારણ ભૂત મે ધર્મની બુદ્ધિએ જે જીવોના વધ કરાવ્યા તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥ ૨૬ ॥

दवदाणवल्लिवणायं,
काऊण जे जीवा मए दड्ढा ।
सरदहतलाइसोस,
जे वहिया तेवि खामेमि ॥ २७ ॥

વેલડી આદિ વનને દાવાગ્નિ દઇને જે જીવોને મે બાળ્યા હોય દ્રહ તલાવ આદિજલ સ્થાનને શોષાવીને જે જીવોનો વિનાશ કર્યો તેને પણ હુ ખમાવુ છુ ॥ ૨૭ ॥

सहदुल्ललिएण जे,
जीवा केवि कम्मभूमिसु ।

अंतरदीवाइसुवा,

विणासिया तेवि खामेमि ॥ २८ ॥

જો ઉત્કૃષ્ટપણે કર્મભૂમિ અંતરદ્વીપાદિને વિષે જે જીવોનો વિનાશ કર્યો તેને પણ હું ખમાવું છું ॥ ૨૮ ॥

देवत्तेविहुपत्ते,

केलिप्पउगेण लोहबुद्धीए ।

जे दुहविया सत्ता,

तेविय तिविहेण खामेमि ॥ २९ ॥

દેવના ભવોને વિષે પણ જે ક્રીડાના પ્રયોગથી, લોભબુદ્ધિથી જે જીવોને દુઃખી કીધાં તેને પણ ત્રિવિધે હું ખમાવું છું ॥ ૨૯ ॥

भवणवईमज्जे,

आसुरभावमि वट्टमाणेण ।

निद्दयहयमाणेण,
जे दुमविया तेवि खामेमि । ३० ॥
भवनपतिने विषे तामसभावमा वर्ततो छतो निर्दयपणाथी हणायेला एवा मे जे जीवो ने दुखी कीधा तेने पण हु खमावु छु ॥३०॥
वतरभावमि मए,
केलिकालभावश्रो य ज दुक्ख ।
जीवाण सजणिय,
तपिय तिविहेण खामेमि ॥ ३१ ॥
व्यतरना भावमां पण मे क्रीडाना प्रयोगथी जे जीवोने दुख उत्पन्न कीधा तेने पण हुं खमावु छु ॥३१॥
जोइसिएसु गएण,
विसयाविसमोहिएण मूढेण ।

जो कोवि कओ दुहिओ,
पाणी मे तपि खामेमि ॥ ३२ ॥

જ્યોતિષમા ગયેલો પણ વિષયમા મોહિત મૂઢ મે જે કોઇ જીવને દુખી કીધાં તેને પણ હું ખમાવુ છુ ॥ ૩૨ ॥

पररिद्धिमच्छरेण,
लोभनिवुढेण मोहवसगेणं ।
अभियोगेण व दुरुस,
जाण कय तपि खामेमि ॥ ३३ ॥

અભિયોગિક દેવમા પ્રાપ્ત થયેલા પરરિદ્ધિમા મત્સરવાળા લોભથી પરાભવ પામેલા મોહમા વશીભૂત મે જે જીવોને દુખ દીધુ હોય તેને પણ હું ખમાવુ છુ ॥ ૩૩ ॥

इय चउगइमावन्ना,

जे केविय पाणिणो मए वहिया ।
दुक्खे वा सथविया,
ते खामेमि अहसव्व ॥ ३४ ॥

આ ચાર ગતિમા ભટકતા મે જે કોઈ જીવને પ્રાણથકી મુક્ત કીધા, હુ ખમા પાડ્યા તે બધાને હુ ખમાવુ છુ ॥ ૩૪ ॥

सव्व खमंतु मज्झे,
अहं पि तेसिं खमामि सव्वेसिं ।
ज ज कयमवराहं,
वेरं चइऊण मज्झत्थो ॥ ३५ ॥

મે જે જે અપરાધ કીધાં છે તે તે બધા અપરાધીને હે જીવો ! મધ્યસ્થ થઇને વેરને મૂકીને ખમો અને હુ પણ ખમ છુ ॥ ૩૫ ॥

नय मज्झ कोइ दोसो,
सयले वा इत्थ जीवलोगंमि ।
दंसणनाणसहावो,
इक्कोहं निम्ममो निच्चं ॥ ३६ ॥

આ સંપૂર્ણ જીવ લોકમાં મારો કોઈ પણ દોષ નથી જ્ઞાન-દર્શન સ્વભાવવાળો છું, એક છું, નિત્ય મમત્વભાવ રહિત છું ॥ ૩૬॥

जिणसिद्धसरणं मे,
साहुधम्मोय मंगलं परम ।
जिण नवकारोसरणं,
कम्म क्खय कारणं होइ ॥ ३७ ॥

મને અરિહંત સિદ્ધ શરણો
અને કેવલીભાષિત ધર્મ અને પર

થાઓ કર્મક્ષયનો કારણ એવો પચ પરમેષ્ઠિનો શરણો મને થાઓ ॥ ૩૭ ॥

इय खामणाय एसा,
चउगइमावन्नयाण जीवाणं ।
भाव सुद्धीइ महा, कम्मक्खय कारणं होई ॥ ३८ ॥

આ ક્ષામણા ચાર ગતિમા રહેલા જીવોને ભાવશુદ્ધિ અને મહાકર્મક્ષયનુ કારણ છે ॥ ૩૮ ॥ ઇતિ

॥ ॐ श्री पंचपरमेष्ठिने नमः ॥

શ્રી આત્મભાવના.

અહો આત્મા ! તુ વિચારી જોજે કે તુ અનત કાળ થયાં રઝળે છે, પણ કુ ખનો અત આવ્યો નહીં. હવે તુ મનુષ્યનો જન્મ પામ્યો છે તો ધર્મસાધન કર કે જેથી સર્વે સતાપ મટી જાય એવી રીતનુ ધર્મ સાધન કરો કે જેથી વહેલા મુક્તિ મળે તેમ કરો થાથી ? જે હવે તમારે સસારમાં રઝળવુ તે ઠીક નહીં, મુક્તિના કારણ સાચા પામ્યા છો, તો આ અવસર ચૂકવો નહીં.

આબુ અષ્ટાપદ ગીરનાર,
સમેતશિખર શત્રુ જય ગિરિ સાર,
પચે તીર્થ ઉત્તમ ઠામ
સિદ્ધિ ગયા તેને કરું .

નામજિણા ...... જિણનામા,
ઠવણજિણા જિણ પડિમાઓ;
દવ્વજિણા ...... જિણજીવા,
ભાવજિણા સમવસરણત્થા ॥ ૧॥

જેમ મંત્રથી ઝેર ઉતરી જાય, રોગ મટી જાય, તેમ પ્રભુનામથી મિથ્યાત્વ, અવ્રત જોગ, કષાય, કર્મરોગ સર્વે મીટી જાય ॥ પ્રભુ નામ કેવળજ્ઞાની, નીર્વાણી, સાગર, મહાજશ, વિમલ, સર્વાનુભુતિ, શ્રીધર, શ્રીદત્ત, દામોદર, સુતેજ, સ્વામિક, મુનિસુવ્રત, સુમતિ, શિવગતિ અસ્તાગતિ, નમિસર, અનિલ, જશોધર, કૃતારથ, જિનેશ્વર, શુદ્ધમતિ, શિવકર, શુભદિન, સમ્પ્રાત-એ અતીતકાલે થઈ ગયા તે સર્વેને મહારી અનતી ક્રોડાણુ ક્રોડ વાર ત્રિકાલ વંદના હોજો ॥ ઋષભ, અજિત, સભવ, અભિનંદન, સુમતિ, પદ્મપ્રભ, સુપાર્શ્વ, ચંદ્રપ્રભ, સુવિધિ, શીતલ, શ્રેયાંસ, વાસુપૂજ્ય,

વિમલ, અનંત, ધર્મ, શાંતિ, કુંથુ, અરમલ્લિ, મુનસુવ્રત, નમી, નેમી, પાર્શ્વ, વર્ધમાનાતા જિના શાંતા શાંતિકરા ભવતુ સ્વાહા ।। જેરીતે તમો શાંતિ પામ્યા તે રીતે સર્વ જીવને શાંતિ કરો, એમ મારી વિનતી છે. પદ્મનાભ, સુરદેવ, સુપાર્શ્વ, સ્વયં પ્રભુ, સર્વાનુભૂતિ, દેવસુત, ઉદયનાથ, પેઢાલ, પોટીલ, સતકીર્તિ, સુવ્રત, અમમ, નિષ્કાય, તીપુલાક, નિર્મમ, ચિત્રગુપ્ત, સમાધી, સંવર, જશોધર, વિજયદેવ, મલ્લીજિન, દેવજિન અનંતજિન, ભદ્રંકર એ ચાવીસ પ્રભુ થશે, તેને મારી અનંતી ક્રોડાણુ ક્રોડવાર ત્રિકાલ વંદના હોજો ।। શ્રીમંધર, જુગમંધર, બાહુ, સુબાહુ, સુજાત, સ્વયં પ્રભુ, વૃષભાનન, અનંતવીર્ય, સુરપ્રભ, વિશાલનાથ વજ્રધર, ચંદ્રાનન, ચંદ્રબાહુ, ભુજંગનાથ, નેમિશ્વર, ઇશ્વર, વીરસેન, દેવજસા, મહાભદ્ર, અજિતવીર્ય, એ વીશે વિહરમાનને મારી અનંતી ક્રોડાણુ ક્રોડવાર ત્રિકાળ વંદના

સર્વે જીવને સુખી કરીને મુક્તિનગરીમા વાસો કર તેજ તાહરે કરવા યોગ્ય છે તે કર ફરી ફરી આ અવસર તુ કે'વારે પામીશ ? એમ જાણીને આ ભાવના રોજ ભાવવી જેથી સર્વ આપદા મટી જશે ને સર્વે સપદા પામીશ તે સારૂ હવે પ્રમાદ કરીશ નહીં, ઘણુ શુ શીખ વીએ? જે રીતે પોતાને ને પરને શાતિ તુષ્ટિ પુષ્ટિ ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ મગળ જય વિજય મોક્ષ પરમ મહોદય થાય તેમ કરજો

આત્મભાવના સપૂર્ણ.

ચાર શરણા.

મુજને ચાર શરણા હોજો, અરિહંત સિદ્ધ સાધુજી,
કેવલીધર્મ પ્રકાશિયા, રત્નત્રય અમૂલખ
લાધોજી મુ૦ ૧
ચઉગતિતણા દુઃખ છેદવા, સમર્થ શરણા એહોજી,
પૂર્વે મુનિવર જે હુઆ, તેણે કીધા શરણા
તેહોજી મુ૦ ૨
સંસારમાંહી જીવને, સમરથ શરણા ચારોજી,
ગણી સમયસુંદર એમ કહે, કલ્યાણ મંગળ
કારોજી મુ૦ ૩

૨

લાખ ચોરાસી જીવ ખમાવીએ,
મન ધરી પરમ વિવેકજી,
મિચ્છામિ દુક્કડ દીજીએ,
જિનવચને લહિએ ટેકજી, લા૦ ૧
સાત લાખ ભૂદગ તેઉ વાઉના,
દશ ચૌદે વનના ભેદોજી,
ખટ વિગલ સુર તિરિ નારકી,
ચઉ ચઉ ચઉદે નરના ભેદો જી લા૦ ૨

જીવાજોનીએ જાણીને,
સઊ સઊ મિત્ર સભાવોજી,
ગણી સમયસુંદર એમ કહે
પામીયે પુન્ય પ્રભાવોજી લા૦ ૩

૩

પાપ અઢારે જીવ પરિહરો,
અરિહંત-સિદ્ધની સાખેજી
આલોવ્યા પાપ છુટીએ,
ભગવંત એણી પેરે ભાખેજી પા૦ ૧

આશ્રવ કષાય દોય બંધના,
વળી કલહ અભ્યાખ્યાનજી,
રતિ અરતિ પૈશુન નિંદના,
માયા મોહ મિથ્યાતજી પા૦ ૨

મન વચન કાયાએ જે કર્યાં,
મિચ્છામિ દુક્કડ તે હોજી,
ગણી સમયસુંદર એમ કહે,
જૈન ધર્મનો મર્મ એ હોજી પા૦ ૩

૪

ધન ધન તે દીન મુજ કદિ હોસ્યે,

હુ પામીશ સંજમ સુધોજી,
પૂર્વઋષિપ થે ચાલશુ,
ગુરૂ વચને પ્રતિબુધોજી ધન૦ ૧
અંત પંત ભિક્ષા ગોચરી,
રણવણે કાઉસ્સગ્ગ કરશું જી,
સમતા શત્રુ મિત્ર ભાવશું,
સંવેગે સુધો ધરશું જી ધન૦ ૨
સંસારના સંકટ થકી,
હુ છુટીશ અવતારેજી,
ધન ધન સમયસુંદર તે ઘડી,
તો હુ પામીશ ભવને પારેજી ધન૦ ૩

પદ્માવતી આરાધના.

હવે રાણી પદ્માવતી ॥ જીવરાશી ખમાવે ॥ જાણું પણ જગતે ભલું ॥ ઇણ વેળા આવે ॥ ૧ ॥ તે મુજ મિચ્છામિ દુકકડ ॥ આરહંતની શાખ ॥ જે મૈં જીવ વિરાધીયા ॥ ચઉરાશી લાખ ॥ તે મુજ ॥ ૨ ॥ સાત લાખ પૃથ્વીતણા ॥ સાતે અપ્કાય ॥ સાત લાખ તેઉકાયના ॥ સાતે વળી

વાય ॥ તે ॥૩॥ દશ પ્રત્યેક વનસ્પતિ ॥ ચઉ
દહ સાધારણ ॥ બી ત્રિ ચઉરિંદ્રિ જીવના ॥ બે
બે લાખ વિચાર ॥ તે ॥૪॥ દેવતા તિર્યંચ
નારકી ॥ ચાર ચાર પ્રકાશી ॥ ચઉદહ લાખ
મનુષ્યના ॥ એ લાખ ચોરાશી ॥ તે ॥૫॥ ઇણ
ભવ પરભવે સેવીયા ॥ જે પાપ અઢાર ॥ ત્રિવિધ
ત્રિવિધ કરી પરિહરૂ ॥ દુર્ગતિના દાતાર ॥ તે
॥૬॥ હિંસા કીધી જીવની ॥ બોલ્યા મૃષાવાદ ॥
દોષ અદત્તાદાનના ॥ મૈથુન ઉન્માદ ॥ તે ॥
॥ ૭ ॥ પરિગ્રહ મેલ્યો કારમો ॥ કીધો ક્રોધ
વિશેષ ॥ માન માયા લોભ મેં કીયા ॥ વળી
રાગ ને દ્વેષ ॥ તે ॥ ૮ ॥ કલહ કરી જીવ
દુહવ્યા ॥ કીધા કુડા કલંક ॥ નિંદા કીધી
પારકી ॥ રતિ અરતિ નિઃશંક ॥ તે ॥ ૯ ॥ ચાડી
કીધી ચોતરે ॥ કીધો થાપણમોસો ॥ કુગુરૂ
કુદેવ કુધર્મનો ॥ ભલો આણ્યો ભરોસો ॥ તે ॥
॥ ૧૦ ॥ ખાંટકીને ભવે મેં કીયા ॥ જીવ નાના
વિધ ઘાત ॥ ચીડીમાર ભવે ચરકલા ॥ માર્યા
દિનરાત ॥ તે ॥ ૧૧ ॥ કાજી મુલ્લાને

ભવે ॥ પઢી મત્ર કઠોર ॥ જીવ અનેક
જ ળ્લે કીયા ॥ કીધા પાપ અઘોર ॥ ત ॥
॥ ૧૨ ॥ માછીને ભવે માછલા ॥ ઝા ચા જળ
વાસ ॥ ધાવર ભીલ કોળી ભવે ॥ મૃગ પાડયા
પાસ ॥ ત ॥૧૩॥ કોટવાળને ભવે ॥ મે કીયા ॥
આકરા કર દંડ ॥ બંદીવાન મરાવીયા ॥
કોરડા છડી રડ ॥ તે ॥ ૧૪ ॥ પરમાધામીને
ભવે ॥ કીધા નારકી દુખ ॥ છેદન ભેદન વેદના ॥
તાડન અતિ તિખ્ખ ॥ તે ॥ ૧૫ ॥ કુભા–
રને ભવે મે કીયા ॥ નીમાહુ પચાવ્યા ॥ તેલી
ભવે તીલ પીલીયા ॥ પાપે પીડ ભરાવ્યા ॥ તે
॥ ૧૬ ॥ હાલી ભવે હળ ખેડીયા ॥ ફાડયા
પૃથ્વીના પેટ ॥ સુઠ નિદાન ઘણા કીધા ॥
દીધા બળદ ચપેટ ॥ તે ॥ ૧૭ ॥ માળીને ભવે
રોપીયા ॥ નાનાવિધ વૃક્ષ ॥ મૂળ પત્ર ફૂલ
ફુલનાં ॥ લાગ્યા પાપ તે લક્ષ ॥ તે ॥ ૧૮ ॥
અધોવાઈઆને ભવે ॥ ભર્યાં અધિક ભાર ॥
પોઠી પુઠે કીડા પડયા ॥ દયા નાણી લગાર ॥
તે ॥ ૧૯ ॥ છીપાને ભવે

ણુ પાસ ॥ અગ્નિ આરભ કીધા ઘણા ॥ ધાતુ-
વોદ અભ્યાસ ॥ તે ॥ ૨૦ ॥ શુરપણે રણ
ઝુઝતા ॥ માર્યા માણુસ વૃદ ॥ મદિરા માસ
માખણુ ભખ્યા ॥ ખાધા મૂળ ને કદ ॥ તે ॥
॥ ૨૧ ॥ ખાણ ખણાવી ધાતુની ॥ પાણી ઉલે
ચ્યા ॥ આરભ કીધા અતિ ઘણા ॥ પોતે પાપજ
સચ્યા ॥ તે ॥૨૨॥ કર્મ અગાર કીયા વળી ॥
॥ ઘરમે દવ દીધા ॥ સમ ખાધા વીતરાગના ॥
કુડા કોસજ કીધા ॥ તે ॥ ૨૩ ॥ બીલ્લી ભવે
ઉંદર લીયા ॥ ગીરોલી હત્યારી ॥ મૂઢ ગમાર
તણે ભવે ॥ મે જુ લીખ મારી ॥ તે ॥ ૨૪ ॥
ભાડભુજાતણે ભવે ॥ એકેદ્રિય જીવ ॥ જવારી
ચણા ગહુ શેકીયા ॥ પાડતા રીવ ॥ તે ॥૨૫॥
ખાડણુ પીસણુ ગારના ॥ આરભ અનેક ॥
રાધણુ ઇંધણુ અગ્નિના ॥ કીધા પાપ ઉદ્રેક
॥તે॥ ૨૬ ॥ વિકથા ચાર કીધી વળી ॥ સેવ્યા
પાચ પ્રમાદ ॥ ઇષ્ટ વિયોગ પાડયા કીયા ॥
રૂદન વિષવાદ ॥ તે ॥ ૨૭ ॥ સાધુ અને શ્રાવ
કતણા ॥ વૃત લહીને ભાગ્યા ॥ મૂળ અને ઉત્તર
તણા ॥ મુજ દૂષણુ લાગ્યા ॥ તે ॥ ૨૮ ॥ સાપ

વીંછી સિંહ ચીવરા ॥ શકરા ને સમળી ॥ હિં-
સક જીવતણે ભવે ॥ હિંસા કીધી સબળી
॥તે॥ ૨૯ ॥ સુવાવડી દૂષણ ઘણા ॥ વળી ગર્ભ
ગળાવ્યા ॥ જીવાણી ઢોળ્યા ઘણા ॥ શીલ વ્રત
ભંજાવ્યા ॥ તે ॥ ૩૦ ॥ ભવ અનંત ભમતા
થકાં ॥ કીધા દેહસંબંધ ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ
કરી વોસિરૂ ॥ તીણશું પ્રતિબંધ ॥ તે ॥
॥ ૩૧ ॥ ભવ અનંત ભમતા થકા ॥ કીધા
પરિગ્રહ સંબંધ ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી
વોસિરૂ ॥ તીણશું પ્રતિબંધ ॥ ત ॥ ૩૨ ॥
ભવ અનંત ભમતા થકા ॥ કીધા કુટુંબ સંબંધ
॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરૂ ॥ તીણશું
પ્રતિબંધ ॥ તે ॥ ૩૩ ॥ ઈણી પરે ઇહ ભવ
પરભવે ॥ કીધા પાપ અખત્ર ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ
કરી વોસિરૂ ॥ કરૂં જન્મ પવિત્ર ॥ તે ॥૩૪॥
એણી વિધે એ આરાધના ॥ ભવિ કરશે જેહ ॥
સમયસુંદર કહે પાપથી ॥ વળી છુટશે તેહ
॥ તે ॥ ૩૫ ॥ રાગ વેરાડી જે સુણે ॥ એહ
ત્રીજી ઢાલ ॥ સમયસુંદર કહે પાપથી ॥ છૂટે
તત્કાળ ॥ તે ॥ ૩૬ ॥

પુણ્યપ્રકાશનું સ્તવન

(દુહા)

સકળ સિદ્ધિદાયક સદા, ચોવીસે જિનરાય,
સદ્ગુરૂ સ્વામિની સરસ્વતી, પ્રેમે પ્રણમુ પાય ૧
ત્રિભુવનપતિ ત્રિશલાતણો, નંદન ગુણ ગંભીર,
શાસનનાયક જગ જયો, વર્ધમાન વડવીર ૨
એક દિન વીર જિણંદને, ચરણે કરી પ્રણામ,
ભવિક જીવના હિત ભણી, પૂછે ગૌતમસ્વામી ૩
મુક્તિમારગ આરાધીએ, કહો કિણ પરે અરિહંત
સુધા સરસ તવ વચનરસ, ભાખે શ્રી ભગવંત ૪
[1]અતિચાર આલોઇએ, [2]વ્રત ધારીએ ગુરૂ શાખ,
[3]જીવ ખમાવો સયલ જે, યોનિ ચોરાશી લાખ ૫
[4]વિધિશું વળી વોસરાવિએ, પાપસ્થાનક અઢાર,
ચાર [5]શરણ નિત્ય અનુસરો, [6]નિંદો દુરિતઆચાર
[7]શુભકરણી અનુમોદીએ[8]ભાવ ભલો મન આણ,
[9]અણસણ અવસર આદરી, [10]નવપદ જપો સુજાણ
શુભ ગતિ આરાધનતણા, એ છે દસ અધિકાર,
ચિત્ત આણીને આદરો, જેમ પામો ભવ પાર ૮

તો, શિવગતિ આરાધનતણો, એ, એ પાચમે અધિકાર તો ૩ આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ પાપ કર્મ કઈ લાખ તો, આત્મા સાખે તે નિંદીએ એ, પડિક્કમિય ગુરૂસાખ તો ૪ મિથ્યા મતિ વર્તાવિયાએ જે ભાખ્યા ઉત્સૂત્ર તો, કુમતિ કદાગ્રહને વશે એ, જે ઉથાપ્યા સૂત્ર તો ૫ ઘડ્યાં ઘડાવ્યા જે ઘણાએ, ઘરટી હળ હથિઆર તો, ભવ ભવ મેલી મુકીયાએ, કરતા જીવ સંહાર તો ૬ પાપ કરીને પોષીયા એ, જનમ જનમ પરિવાર તો, જનમાતર પોહોત્યા પછી એ, કોણે ન કીધી સાર તો ૭ આ ભવ પરભવ જે કર્યા એ, એમ અધિકરણ અનેક તો, ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસરાવીએ, આણી હૃદય વિવેક તો ૮ દુષ્કૃત નિંદા એમ કરીએ, પાપ કરો પરિહાર તો, શિવગતિઆરાધન તણો એ, એ છઠ્ઠો અધિકાર તો ૯

ઢાળ ૬ ઠી.

(આદિ તુ જોયને જીવડા—એ દેશી)

ધન ધન તે દિન માહરો, જીહાં કીધો ધર્મ,
દાન શિયળ તપ ભાવના ...

ધ૦ ૧ શત્રુંજાદિક તીર્થની, જે, કીધી જાત્ર, જુગને જિનવર પૂજીયા, વળી પોખ્યા પાત્ર ધન૦ ૨ પુસ્તક જ્ઞાન લખાવીયા, જીર્ણોદ્ધર જિન ચૈત્ય, સંઘ ચતુર્વિધ સાચવ્યા, એ સાતે ખેત્ર ધન૦ ૩ પડિક્કમણા સુપરે કર્યા અનુકંપા દાન, સાધુ સૂરિ ઉવઝાયને, દીધા બહુમાન ધન૦ ૪ ધર્મ કાજ અનુમોદિએ, એમ વારોવાર, શિવગતિ આરાધનતણો, એ સાતમો અધિકાર ધન૦ ૫ ભાવ ભલો મન આણીએ, ચિત્ત આણી ઠામ, સમતાભાવે ભાવિએ, એ આતમરામ ધન૦ ૬ સુખ દુઃખ કારણ જીવને, કોઇ અવર ન હોય, કર્મ આપ જે આચર્યા, ભોગવીએ સોય ધન૦ ૭ સમતા વિણુ જે અનુસરે, પ્રાણી પુન્ય કામ, છાર ઉપર તે લીપણું, ખાખર ચિત્રામ ધન૦ ૮ ભાવ ભલી પરે ભાવીએ, એ ધર્મનો સાર, શિવગતિ આરાધનતણો એ, આઠમો અધિકાર ધન૦ ૯

ઢાળ ૭ મી

(રૈવતગિરિ હુઆ, પ્રભુના ત્રણ
હવે અવસર જાણી, કરી

આકરાએ, જન્મ મરણ જજાલ તો; હું છું
એહથી ઉભગોએ છોડવ દેવદયાળ તો. જયો૦
૪ આજ મનોરથ મુજ ફલ્યા એ, નાઠા દુખ
દંદોલ તો; તુઠો જીન ચોવીશમોએ, પ્રગટયા પુન્ય
કલ્લોલ તો જયો૦ ૫ ભવે ભવે વિનય તુમારડો
એ, ભાવ ભક્તિ તુમ પાય તો, દેવ દયા કરી
દીજીયે એ, બોધીબીજ સુપસાય તો જયો૦ ૬

કળશ.

ઇહ તરણ તારણ સુગતિ કારણ, દુખ નિ
વારણ જગ જયો, શ્રી વીર જિનવર ચરણ થુણ
તા, અધિક મન ઉલટ થયો ૧ શ્રી વિજયદેવ
સુરીંદ પટ્ટધર, તીરથ જગમ એણી જગે, તપ
ગચ્છપતિ શ્રી વિજયપ્રભુસૂરિ, સૂરિ તેજે ઝગ
મગે. ૨ શ્રી હિરવિજયસૂરિ શિષ્ય વાચક-કીર્તિ
વિજય સુરગુરૂ સમો, તસ શિષ્ય વાચક વિનય
વિજય, થુણ્યો જીન ચોવીસમો ૩ સઇસતર
સંવત ઉગણત્રીશે, રહી રાદેર ચોમાસએ, વિજય
દશમી વિજય કારણ, કીયો ગુણ અભ્યાસ એ
૪ નરભવ આરાધન સિદ્ધ સાધન, સુકૃત લીલ

વિલાસ એ, નિર્જરા હેતે સ્તવન રચિયુ, નામે પુન્યપ્રકાશ એ ૫

પુન્યપ્રકાશનુ સ્તવન સપૂર્ણ.

શ્રી પર્યન્તારાધના.

મારો મનુષ્ય નમસ્કાર કરીને આ પ્રમાણે કહે છે હે ભગવન ! હવે અવસરને ઉચિત ફર માવો ત્યારે ગુરૂ છેવટની આરાધના આ પ્રમાણે કહે છે ૧

અતિચારને આલોવવા જોઇએ, મતો ઉચ્ચ રવા જોઇએ, જીવોને ક્ષમા આપવી જોઇએ અને ભવ્ય આત્માએ અઢાર પાપસ્થાનક વોસ રાવવા જોઈએ ૨

ચાર શરણ ગ્રહણ કરવા જોઇએ, દુષ્કૃત (પાપ) ની નિંદા કરવી જોઇએ, અને સારા કામોની અનુમોદના કરવી જોઇએ, અનશન કરવુ જોઇએ, અને પચ પરમેષ્ઠિને નમસ્કાર કરવા જોઇએ ૩

જ્ઞાનમા, દર્શનમા, ચારિત્રમા, તપમા, વી

(વધ) સધરૂપ સાત ક્ષેત્રમા જે ધનબીજ મે વાવ્યુ હોય તે સુકૃતની હુ અનુમોદના કરૂ છુ ૫૧

આ સસારરૂપી સમુદ્રમા વહાણ સમાન જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્ર જે સમ્યગરીતે પાળ્યા હોય તે સુકૃતની હુ અનુમોદના કરૂ છુ ૫૨

અરિહત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ, સાધર્મિક અને જૈન સિદ્ધાતને વિષે જે બહુમાન મે કર્યુ હોય તે સુકૃતની હુ અનુમોદના કરૂ છુ ૫૩

સામાયકમા ચતુર્વિશતી સ્તવન (ચોવીશ ભગવાનની સ્તુતિ) અને છ આવશ્યકમા જે મે ઉદ્યમ કર્યો હોય તે સર્વ સુકૃત ની હુ અનુમોદના કરૂ છુ ૫૪

આ જગતમા પૂર્વે કરેલા પુણ્ય—પાપ એજ સુખ–દુ ખના કારણો છે અને બીજુ કોઇ પણ કારણ નથી એમ જાણીને શુભ ભાવ રાખો ૫૫

પૂર્વે નહિ ભોગવાયેલા કર્મનો ભોગવવા

થી જ છુટકારો છે,પણ ભોગવ્યા વિના છુટકારો નથી એમ જાણીને શુભ ભાવ રાખો ૫૬

જે ભાવ વિના ચારિત્ર, શ્રુત, તપ, દાન, શીલ વગેરે સર્વ આકાશના ફુલની માફક નિરર્થક છે, તેમ માનીને શુભ ભાવ રાખો ૫૭

મે નરકનું નારકીપણે તીક્ષ્ણ દુ ખ અનુભવ્યુ તે વખતે કોણ મિત્ર હતો તેમ માનીને શુભ ભાવ રાખો ૫૮

સુરશૈલ (મેરૂપર્વત) ના સમૂહ જેટલો આહાર ખાઈને પણ તને સતોષ ન વળ્યો, માટે ચતુર્વિધ આહારનો ત્યાગ કર ૫૯

દેવ, મનુષ્ય, તિર્યંચ અને નરક આ ચાર ગતિમા મનુષ્યને આહાર સુલભ છે, પણ વિરતિ દુર્લભ છે એમ માનીને ચતુર્વિધ આહારનો ત્યાગ કરો ૬૦

કોઇ પ્રકારના જીવ સમુદાયનો વધ કર્યા વગર આહાર થઇ શકે નહિ, તેથી ભવમા ભ્રમણ કરવારૂપ દુ ખના આધારભૂત ચારે પ્રકારના આહારનો ત્યાગ કર ૬૧

જે આહારનો ત્યાગ કરવાથી દેવોનુ ... પણ પણ હાથના તલીઆમાં હોય તેવુ ... છે અને મોક્ષસુખ પણ સુલભ થાય છે તે ... પ્રકારના આહારનો ત્યાગ કર ૬૨

જુદા જુદા પ્રકારના પાપ કરવામા પરાય એવો જીવ પણ નમસ્કાર મ ત્રને અન્ત સમ પણ પામીને દેવપણુ પામે છે, તે નમસ્કા મ ત્રનુ મનની અ દર સ્મરણ કર ૬૩

સ્ત્રીઓ મળવી સુલભ છે, રાજ્ય મળવુ સુલભ છે, દેવપણુ પામવુ સુલભ છે પણ દુર્લ ભમા દુર્લભ નવકાર મ ત્ર પામવો તે છે, તેથી મનની અ દર નવકારમ ત્રનુ સ્મરણ કર ૬૪

એક ભવમાથી બીજા ભવમાજતા ભવિકોને જે નવકારમ ત્રની સહાયથી પરભવને વિષે મનોવાછતિ સુખ સાભરે છે, તે નવકાર મ ત્રનુ મનની અ દર સ્મરણ કર ૬૫

જે નવકાર મ ત્રને પામવાથી ભવરૂપ સમુદ્ર ગાયની ખરી જેટલો થાય છે અને જે મોક્ષના

અને સ્વર્ગ કરી આપે છે તે નમસ્કાર મંત્રને તની આદર નું સ્મર ૯૬

આ પ્રકારની ગુરૂએ ઉપદેશેલી પર્યન્તારાધના સાભળીને સકલ પાપ વોસરાવીને આ નમસ્કાર મંત્રનુ સેવન કર.૯૭

પંચપરમેષ્ટી સ્મરણ કરવામાં તત્પર એવો રાજસિંહ કુમાર મરણ પામીને પાચમા દેવલોકમા ઇંદ્રપણુ પામ્યો ૯૮

તેની સ્ત્રી રત્નવતી પણ તેજ પ્રમાણે આરાધીને જ પાચમા કલ્પને વિષે સામાનિક દેવપણુ પામી, ત્યાથી ચ્યવીને બન્ને મોક્ષે જશે. ૯૯

આ સંવેગ ઉત્પન્ન કરનાર સોમસૂરિએ રચેલી આ પર્યન્તારાધના જે રૂડી રીતે અનુસરશે તે મોક્ષસુખ પામશે

'પર્યન્તારાધના' સમાપ્ત